

ที่ กต ๑๓๐๒/๑๘๑๙

พ.ศ. ๒๕๖๐
วันที่ 14 ก.ค. ๒๕๖๐
เวลา 14-00 น.

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 9353 รด ๑
วันที่ 14 ก.ค. ๒๕๖๐/๒๕

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ผลการเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเตอย่างเป็นทางการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเตว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและหนังสือเดินทางราชการ ฉบับภาษาไทย ภาษาโปรตุเกส และภาษาอังกฤษ
๓. ตารางติดตามผลการเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเตอย่างเป็นทางการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องผลการเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเตอย่างเป็นทางการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ซึ่งกำกับบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

นายดอน ปรมดีรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเดินทางเยือนติมอร์-เลสเตอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ และร่วมพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีของติมอร์-เลสเตในฐานะผู้แทนรัฐบาลไทยตามคำเชิญของนายเฮอ์นันนี โคยู รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและความร่วมมือติมอร์-เลสเต

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การเยือนดังกล่าวเป็นการเยือนอย่างเป็นทางการในระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในรอบ ๗ ปี โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้หารือราชการกับนายฟรานซิสกู กูเตอร์เรส ลูโอโล ประธานาธิบดีติมอร์-เลสเต นายรุย มาเรีย เอ อราอูซู นายกรัฐมนตรีติมอร์-เลสเต และนายเฮอ์นันนี โคยู รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและความร่วมมือติมอร์-เลสเต ซึ่งผลการหารือมีความสำคัญในเชิงนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงอยู่ในข่ายควรนำผลการเยือนดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

/ ๓. ความเร่งด่วน...

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อให้คณะรัฐมนตรีรับทราบผลหารือข้อราชการระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกับฝ่ายติมอร์-เลสเต และพิจารณาอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามผลการหารือต่อไป

๔.สาระสำคัญของเรื่อง

กระทรวงการต่างประเทศขอรายงานผลการเยือนติมอร์-เลสเตอย่างเป็นทางการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ดังนี้

๔.๑ ภาพรวม

๔.๑.๑ การเยือนติมอร์-เลสเตอย่างเป็นทางการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นการเยือนอย่างเป็นทางการในระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในรอบ ๗ ปี และตรงกับวันครบรอบ ๑๕ ปีของการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับติมอร์-เลสเต เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕

๔.๑.๒ กำหนดการเยือนที่สำคัญได้แก่ (๑) การเข้าเยี่ยมคารวะนายฟรานซิสกู กูเตรเรส ลูโอโล ประธานาธิบดีติมอร์-เลสเตคนใหม่ (๒) การเข้าเยี่ยมคารวะนายรุย มาเรีย เอ อราอูซู นายกรัฐมนตรีติมอร์-เลสเต (๓) การหารือข้อราชการและการร่วมลงนามในความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเตว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและหนังสือเดินทางราชการกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและความร่วมมือติมอร์-เลสเต (๔) การร่วมพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งของประธานาธิบดีติมอร์-เลสเตคนใหม่ และงานเฉลิมฉลองการครบรอบ ๑๕ ปี วันฟื้นฟูเอกราชของติมอร์-เลสเต ในฐานะผู้แทนรัฐบาลไทย และ (๕) การเยี่ยมชมโครงการหมู่บ้านต้นแบบตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นโครงการที่ฝ่ายไทยได้ถ่ายทอดองค์ความรู้การทำเกษตรแบบผสมผสานและยั่งยืนให้แก่กลุ่มเกษตรกรนาร่องของติมอร์-เลสเต และโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่โรงเรียนประถมศึกษา Acanuno และโรงเรียนมัธยมศึกษา Ensino Basico Hera ที่เมืองเฮรา

๔.๑.๓ ประธานาธิบดีติมอร์-เลสเตได้แสดงความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงมีข้อความพระราชสาส์นอำนวยพรไปยังประธานาธิบดีแห่งติมอร์-เลสเต ในโอกาสวันฟื้นฟูเอกราชของติมอร์-เลสเต

๔.๒ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

ฝ่ายติมอร์-เลสเตได้ขอบคุณฝ่ายไทยที่มีส่วนช่วยวางรากฐานการสร้างประเทศติมอร์-เลสเต โดยมีส่วนร่วมในปฏิบัติการร่วมกับสหประชาชาติในหลายภารกิจ และประสงค์ให้ไทยมีส่วนสนับสนุนนโยบายการพัฒนาประเทศในช่วง ๕ ปีข้างหน้า (ค.ศ. ๒๐๑๗ - ๒๐๒๒) ได้แก่ (๑) การพัฒนาเศรษฐกิจใน ๔ สาขาหลัก คือ การเกษตร การป่าไม้และการประมง การสำรวจและขุดเจาะแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ทั้งบนบกและในทะเลติมอร์ การท่องเที่ยว และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้ติมอร์-เลสเตสามารถก้าวข้ามสถานะจากการเป็นประเทศรายได้ต่ำสู่ประเทศที่มีรายได้ระดับปานกลาง และลดการพึ่งพารายได้จากการส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ โดยติมอร์-เลสเตต้องการการลงทุนประมาณ ๑๗๘ - ๒๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี ในช่วง

๒๐ ปีข้างหน้า เพื่อให้มีรายได้มาทดแทนรายได้จากแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้แจ้งความพร้อมในการร่วมมือกับฝ่ายติมอร์-เลสเต เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจใน ๔ สาขาข้างต้น

๔.๓ ความร่วมมือทางวิชาการ

๔.๓.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้แจ้งความพร้อมของฝ่ายไทย ในการดำเนินการตามแผนงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ๓ ปี (๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) ซึ่งรวมถึงสาขาสาธารณสุข และการพัฒนาขีดความสามารถทางทรัพยากรมนุษย์ให้มีผลเป็นรูปธรรม รวมถึงความสนใจของฝ่ายไทยในการส่งเสริมความร่วมมือด้านปศุสัตว์โดยเฉพาะการเลี้ยงไก่เพื่อการบริโภคภายในของติมอร์-เลสเต

๔.๓.๒ ฝ่ายติมอร์-เลสเตแจ้งความประสงค์ในการเรียนรู้ประสบการณ์ของไทย ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาปรับใช้ในบริบทของติมอร์-เลสเต และการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ซึ่งฝ่ายติมอร์-เลสเตชื่นชมการสร้างเขื่อนเก็บน้ำตามโครงการในพระราชดำริของไทย

๔.๔ ความร่วมมือด้านประมง

ฝ่ายติมอร์-เลสเตเชิญชวนให้ฝ่ายไทยมาทำประมงในน่านน้ำติมอร์-เลสเต โดยกำหนดการออกใบอนุญาตการทำสัมปทานในน่านน้ำติมอร์-เลสเต จำนวน ๑๐๐ ใบ ซึ่งในจำนวนนี้ได้ออกใบอนุญาตสัมปทานการทำประมงให้แก่จีนแล้ว ๑๗ ใบ

๔.๕ ความร่วมมือในเวทีระหว่างประเทศ

๔.๕.๑ ฝ่ายติมอร์-เลสเตแจ้งว่า รัฐบาลติมอร์-เลสเต ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศไทย และบทบาทของติมอร์-เลสเตในเวทีระหว่างประเทศ ได้แก่ (๑) กรอบความร่วมมือของประชาคมที่พูดภาษาโปรตุเกส (๒) การสมัครเป็นสมาชิกอาเซียน โดยติมอร์-เลสเตสามารถเป็นสะพานเชื่อมระหว่างอาเซียนกับแอฟริกา และอาเซียนกับประเทศในแปซิฟิก โดยติมอร์-เลสเตพยายามปรับปรุงระบบภายในเพื่อให้เอื้อต่อการเข้าเป็นสมาชิกอาเซียน โดยได้จัดตั้งหน่วยงานด้านการประสานงานทางเศรษฐกิจภายใต้กระทรวงการคลัง เพื่อดำเนินการด้านกฎระเบียบสำหรับการเข้าเป็นสมาชิกอาเซียน และปฏิรูประบบศุลกากรเพื่อให้สอดคล้องกับระบบศุลกากรของอาเซียน (๓) กลุ่ม G7+ ก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๕๓ โดยเป็นการรวมกลุ่มประเทศ ๒๐ ประเทศที่มีความเปราะบางและเพิ่งผ่านความขัดแย้ง/สงครามกลางเมืองเพื่อพัฒนาประเทศและสร้างรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส และ (๔) กลุ่ม Pacific Islands Development Forum (PIDF) เป็นเวทีความร่วมมือในกรอบใต้ - ใต้

๔.๕.๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเสนอให้ติมอร์-เลสเตพิจารณาสมัครเข้าเป็นสมาชิกกรอบความร่วมมือเอเชีย (ACD) โดยเสนอเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ACD ครั้งที่ ๒ ต่อจากอิหร่าน และเข้าร่วมการประชุม Blue Economy Conference ในกรอบของการประชุมรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล (Indian Ocean Rim Association—IORA) และแจ้งความพร้อมของฝ่ายไทยในการแบ่งปันประสบการณ์เกี่ยวกับการเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกกับฝ่ายติมอร์-เลสเต รวมถึงแจ้งว่า ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ ๓๐ ที่กรุงมะนิลา ที่ประชุมได้เห็นชอบให้มีการพิจารณาการสมัครเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนของติมอร์-เลสเตอย่างละเอียดรอบคอบ

๔.๖ ความตกลง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและความร่วมมือติมอร์-เลสเตได้ร่วมลงนามในความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเตว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและหนังสือเดินทางราชการ ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๕. การปรับสาระของร่างความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและหนังสือเดินทางราชการ

ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบในการปรับถ้อยคำในร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเตว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและหนังสือเดินทางราชการในส่วนที่ไม่เป็นสาระสำคัญ อาทิ การปรับคำว่า “singularly” เป็น “individually” ในย่อหน้าที่ ๑ ของความตกลงฯ การปรับคำว่า “either” เป็น “the other” ในข้อ ๒ และข้อ ๘ ของความตกลงฯ การปรับคำว่า “Parties” เป็น “Contracting Parties” ในทุกจุดของความตกลงฯ

๖. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ได้ลงมติเห็นชอบร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเตว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและหนังสือเดินทางราชการ พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ (สถานะวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๐) และอนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนามในร่างความตกลงดังกล่าว โดยหากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงร่างความตกลงดังกล่าว โดยไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหรือให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้ โดยนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการปรับเปลี่ยนดังกล่าว

๗. ข้อมูลเพิ่มเติม / ข้อคิดเห็น

๗.๑ การเยือนติมอร์-เลสเตอย่างเป็นทางการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ประสบความสำเร็จในการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับติมอร์-เลสเตในภาพรวม ซึ่งได้วางเว้นการเยือนในระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมากกว่า ๗ ปี และการเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา ซึ่งไทยได้ให้การช่วยเหลือพัฒนาขีดความสามารถของติมอร์-เลสเตผ่านความร่วมมือทางวิชาการ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ ในสาขาที่เป็นที่ต้องการของติมอร์-เลสเต โดยเฉพาะในสาขาการศึกษา การเกษตร และการสาธารณสุข

๗.๒ การเยือนครั้งนี้เป็นโอกาสอันดีในการชูนโยบายการทูตเพื่อการพัฒนาและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านโครงการหมู่บ้านต้นแบบตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่โรงเรียนประถมศึกษา Acanuno และโรงเรียนมัธยมศึกษา Ensino Basico Hera ที่เมืองเฮรา ซึ่งได้รับการตอบรับอย่างดีจากรัฐบาลและประชาชนชาวติมอร์-เลสเต และเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนสองประเทศ และการต่อยอดโครงการดังกล่าวในระยะต่อไป อาทิ การแบ่งปันประสบการณ์ของฝ่ายไทยกับฝ่ายติมอร์-เลสเต ด้านการแก้ไขปัญหาภัยแล้งตามแนวทางโครงการพระราชดำริ

๗.๓ รัฐบาลติมอร์-เลสเตให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อลดการพึ่งพารายได้จากการส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ โดยเชิญชวนให้ฝ่ายไทยมีส่วนร่วมการพัฒนาเศรษฐกิจใน ๔ สาขา รวมถึงสาขาอุตสาหกรรมประมงทั้งด้านการจับสัตว์น้ำและกระบวนการผลิตซึ่งเป็นโอกาสอันดีสำหรับฝ่ายไทย ในการส่งเสริมความร่วมมือด้านนี้กับฝ่ายติมอร์ฯ เมื่อพิจารณาถึงการแสวงหาทางเลือกใหม่ในการทำประมง

/ นอกหน้าน้ำ...

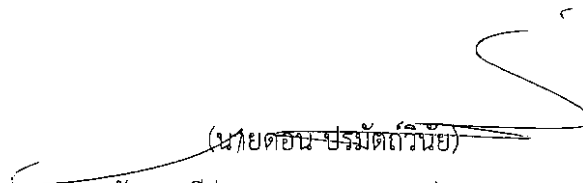
นอกน่านน้ำไทยในอนาคต ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศจะมีหนังสือถึงกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อแจ้งเรื่องนี้ และจะสั่งการให้สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงตลีสประสานงานกับฝ่ายติมอร์-เลสเตเพื่อขอรับ รายละเอียดเรื่องใบอนุญาตสัมปทานการทำประมงของติมอร์-เลสเต เพื่อประกอบการพิจารณาของฝ่ายไทย

๘. ข้อเสนอส่วนราชการ

เพื่อผลักดันให้ผลการเยือนติมอร์-เลสเตอย่างเป็นทางการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเกิดผลเป็นรูปธรรม กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอผลการเยือนดังกล่าวเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณามอบหมายส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามที่ประชุมได้ตกลงร่วมกันไว้ ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายต๋อน-ปรมัตถ์วินัย)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเอเชียตะวันออก

กองเอเชียตะวันออก ๑

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๔๒๔

โทรสาร ๐๒ ๖๔๓ ๕๑๙๗